

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

תבא - ח"י אלול

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק יט
(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה
שבעים שנה לנשיאת ב"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

רבקה שרה תחי'
לרגל יום ההולדת שלה ביום ט"ז אלול
ולזכות אחי' ואחיותי' שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם שיחיו

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

הוספה

בשורת הגאולה

למ.

אין דעם אלעם קומט צו א לימוד מיוחד בנוגע צו דער גאולה, וואָס דאַרף קומען תיכף ומיד ממש (לויט אלע סימנים) . . וויבאלד אַז דאָס איז דער ענין הכי עיקרי שהזמן גרמא – וואָרום לויט אלע סימנים האָט די גאולה שוין פון לאַנג געדאַרפט קומען – איז פאַרשטאַנדיק אַז דער „וענית ואמרת לפני ה' אלקיך"¹, ובפרט אין חודש אלול ווען „רשאין כל מי שרוצה להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם"² – דאַרף זיין ספּעציעל אַ בקשה (בקול רם) „עד מתי!?!... זאָל שוין זיין די גאולה בפועל ממש!

(משיחות ש"פ תבוא, כ"א אלול תנש"א)

- (1) פרשתנו כו, ה.
(2) לקו"ת פ' ראה לב, א.

בכל הנ"ל נוסף לימוד מיוחד בנוגע להגאולה, שצריכה לבוא תיכף ומיד ממש (ע"פ כל הסימנים) . . כיון שזהו ענין הכי עיקרי שהזמן גרמא – כי ע"פ כל הסימנים היתה הגאולה צריכה לבוא כבר לפני זמן רב – מובן שה"וענית ואמרת לפני ה' אלקיך"¹, ובפרט בחודש אלול כאשר „רשאין כל מי שרוצה להקביל פניו והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם"² – צריכה להיות במיוחד הבקשה (בקול רם) „עד מתי!?!... שתבוא כבר הגאולה בפועל ממש!

א. בפרשת תבא רמוז תוכנו של ח"י אלול

ח"י אלול, יום הולדתם של „שני המאורות הגדולים"¹ – הבעל-שם-טוב², מייסד תורת החסידות הכללית, ואדמו"ר הזקן³, מייסד תורת חסידות חב"ד – חל תמיד בסמוך⁴ לשבת פרשת תבא, או בשבת פרשת תבא עצמה. כיוון שכל מועדי השנה („מועד" מלשון „מיועד" – זמן בעל תוכן מיוחד) רמוזים בפרשות התורה הנקראות בתקופה שבה הם חלים⁵, יש לומר, שבפרשת תבא רמוזה משמעותה של ח"י אלול (ובמיוחד כאשר הוא נקרא „יום-טוב" ו„מועד", כידוע⁶).

ב. בשם „תבא" רמוז הענין של „לאחר ירושה ושיבה"

שמה של פרשתנו, שבו נכלל תוכנה של הפרשה כולה, כידוע⁷, הוא – (כי⁸) תבוא. פירושו של המילים „תבוא אל הארץ" הוא „לאחר ירושה ושיבה", וזאת לא רק

בפרשתנו, כאשר הפסוק מפרט „וירשתה וישבת בה", אלא, כדברי חז"ל⁹, בכל מקום ששם כתוב הצירוף „כי תבוא" (וכדומה¹⁰) פירושו „לאחר ירושה ושיבה".

למרות שהדבר נלמד מכך ש„פרט לך הכתוב באחד מהן לאחר ירושה ושיבה"¹¹, מובן, שאם זהו פירוש המילים בכל מקום, הרי ברור שענין זה נכלל במשמעותה של המילה „תבוא" בעצמה.

יתר-על-כן: ב„ירושה ושיבה" אין הכוונה ליחיד, שלאחר שהוא מקבל את חלקו הוא חייב בהבאת בכורים, אלא לאחר י"ד שנה¹² שכבשו וחלקו¹³ את ארץ ישראל כולה. [וכפי שכבר הוסבר¹⁴ הדיוק בלשונו של רש"י האומר בתחילת פרשתנו „מגיד שלא נתחייבו בכורים עד שכבשו את הארץ וחלקוה", ואינו אומר כלשון הפסוק „לאחר ירושה ושיבה", שבכך הוא מדגיש שב„וירשתה וישבת בה"¹⁵ הכוונה היא כאן לכיבוש וחלוקת הארץ כולה (שהיתה לאחר יד שנה¹²)]. יוצא, שגם ענין זה של „וירשתה וישבת בה", נרמז במשמעות המילה „תבוא".

- (1) ספר השיחות תש"ג ע' 146, 142, 141. ועוד.
(2) שנת נח"ת.
(3) שבת קה"ת.
(4) לפעמים בשבוע דש"פ תבא (כקביעות שנה זו – תשל"ז), ולפעמים – בשבוע שלאחריו (לדוגמא בשנת תשל"ה), שגם אז „מתברך" הוא מש"פ תבא.
(5) של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב.
(6) ראה בארוכה שה"ש שם ע' 140 ואילך. שה"ש תש"ה ע' 122 ואילך. ועוד.
(7) ראה בארוכה בענין השמחה ביום הולדת של צדיקים – לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 87 שוה"ג להערה 1, וש"נ וראה ג"כ בענינו (ח"י אלול): שה"ש תש"ג ע' 89 ואילך. שם ע' 186 ואילך.
(8) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 59 ואילך ובהנסמן שם. ועוד.
(9) כ"ה בטאו"ח סו"ס תכה. וברמב"ם „סדר תפלות" – והי' כי תבא". ואכ"מ.

- (9) קידושין לו, ב. פרש"י שלח טו, יח.
(10) ראה פרש"י שלח שם (ע"פ ספרי עה"פ. הובא בפרש"י קידושין שם ד"ה מידי. ועוד).
(11) קידושין שם. פרש"י שלח שם.
(12) זבחים ק"ח, ב. פרש"י ראה יב, ח.
(13) ראה פרש"י ד"ה אבל חדש, ללמדך, והרי שבת – קידושין שם, א.
(14) ראה בארוכה בכ"ז לקו"ש [המתורגם] ח"ט ע' 158 ואילך.
(15) כי הלשון „ירושה ושיבה" אפשר לפרש (ע"ד הפשט) גם על היחיד (עכ"פ במצות אלו שחיובן על כל יחיד ויחיד בפ"ע) – כמשנ"ת בלקו"ש שם (ע' 160).

ופעולתו היא תפיסת פרטי המושכל, באופן שהוא „מתלבש“ בכוחות הנפש ופועל במפנימיותם ובהתאם לתוכנו הפרטי של כל כח.

ט. החיות הפרטית היא החיות המושלמת, וכך חסידות חב"ד

לכאורה, החיות הפרטית היא בדרגה הנמוכה מן החיות הכללית, שהרי: (א) זוהי חיות מוגבלת יותר – בהתאם לאיבר. (ב) ההתבטלות של האיבר כלפי החיות איננה חזקה כל-כך, כיון שהחיות מאפשרת ונותנת מקום לענינו הפרטי⁴². אך יש לחיות הפרטית יתרון על פני החיות הכללית, עד כדי כך שמתרחש בו דבר חדש, והוא:

עצם העובדה שהחיות הכללית איננה קשורה לענין הפרטי של כל איבר מוכיח שאין מתבטאת בו החיות בשלמותה ממש, לכן הוא איננו חודר לענין הפרטי של האיבר.

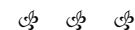
רק בחיות הפרטית, החודרת לאיברים גם לפי ענינים הפרטי, באופן של חדירה מושלמת, מתבטאת החיות בשלמותה ממש.

כך גם לגבי תורת חסידות חב"ד: דוקא על-ידי כך שאדמו"ר הזקן הביא את חיות

(42) ראה סה"מ באתי לגני ע' מז.

לזכות

פ"ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

ויהי שעי קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק,

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד

ג. „ביאה“ – כניסה מושלמת

ההסבר לכך הוא: משמעותה האמיתית של „ביאה“ היא – כניסה מושלמת, כמאמר חז"ל¹⁶ „ביאה במקצת לא שמה ביאה“. אם חסר אפילו מעט מאוד לשלמות הכניסה, הרי אין זו „ביאה“ במלוא משמעותה¹⁷. כשם שביאה במים – „וטהר“¹⁸, טבילה, צריכה להיות בשלמות, כך שאפילו השער יבוא במים¹⁹.

לפיכך פירושה של „תבוא“ הוא „לאחר ירושה וישיבה“, כי רק אז זוהי כניסה מושלמת לארץ ישראל, באופן של התיישבות. יתר-על-כן: מפני אחדות ישראל, הרי כל עוד לא התיישבו כל ישראל, הצריכים להתיישב בארץ-ישראל²⁰, פגום משהו ב„תבוא“ של כל

(16) חולין לג, ב. ועיי"ש תוד"ה דכולי.

(17) כי גם ביאת רובו שמה ביאה (תוד"ה אפילו – שבועות יז, ב). ובכ"כ ענינים צ"ל דוקא כולו (שמוה מובן שבענינים שדי רובו – אין זה שלימות, כ"א ככולו בכ"ף הדמיון). וראה צפע"נ כללי התוהמ"צ מע' רוב בשחיטה.

(18) ראה שמיני יא, לב (לענין טבילת ל"ג). במים יובא גו' וטהר". ובתו"כ שם: כולו כאחת יכול מקצתו ת"ל (אמור כב, ז) ובא השמש וטהר מה כו' ביאת שמשו כלו כאחת אף כאן ביאת כלי כלו כאחת: אמור כב, ר"ז: „רחץ בשרו במים ובא השמש וטהר“, ועפמ"ש בתו"כ שם (הובא בב"י וב"ח יו"ד ר"ס קצח): כי אם רחץ בשרו, יכול יהי מרחץ אבר אבר ת"ל ובא השמש וטהר מה ביאת שמשו כולן כאחת אף במים כולן כאחת. וראה זבחים כו, סע"א: בבואם אל אוהל מועד עד שיבוא כולו לאוה"מ (גם שער).

(19) עירובין ד, ב. סוכה ו, סע"א. ב"ק פב, סע"א. ולכאורה בש"ס (ב"ק שם) הלימוד הוא בנוגע לחציצה דדוקא רוב ומקפיד מעכב כו',

אבל בשו"ת הצי"צ יו"ד (סקנ"ח ס"א): .. מ"מ כשלא הי' משהו תוך המים משמע לכ"ע מדאורייתא הוא. וכ"נ ממש אאזמור"ג הגאון ג"ע בסוף הל' נדה שלו בדיני תקוני מקוה וז"ל בכדי שלא יהי' שיערה צף על פני המים אפילו משהו ח"ו ע"כ משמע דהוא מדאורייתא. ובשו"ת טהרה ליו"ד ר"ס קצח: אם נשאר כ"ש מהגוף או מן השערות חוץ למים לא עלתה אותו טבילה כלל מן התורה. ולא דמי להא דקיי"ל דמדאורייתא מעוטו ומקפיד עליו אינו חוצץ דשאני התם דמ"מ הכל מוסהו במי מקוה כו'.

(20) משא"כ בני גד ורואבן וצבי שבט המנשי.

יהודי²¹ בפני עצמו, למרות שהוא כבר „לאחר ירושה וישיבה“ של חלקו. לכן ה„ביאה“ האמיתית לארץ ישראל היא רק לאחר כיבוש וחלוקת כל הארץ.

זהו הקשר בין פ' תבוא לבין ח"י אלול: חידושה של תורת החסידות, שנתגלתה על-ידי הבעל-שם-טוב ואדמו"ר הזקן, הוא, שעל עבודת התורה והמצוות להתבצע באופן של „תבוא“ – השתקעות מוחלטת בעבודה, ללא השארת פינה כלשהיא אצל האדם שאיננה חדורה בתורה ובמצוות, כדלהלן.

כשם שבענין של „תבוא“ יש שני ענינים²²: (א) הענין הכללי של „תבוא“. (ב) הפרטים שב„תבוא“ – „וירשתה וישבת בה“,

כך קיימים גם בח"י אלול שני ענינים דומים²²: (א) יום הולדתו של הבעל-שם-טוב, מייסד החסידות הכללית. (ב) יום הולדתו של אדמו"ר הזקן, מייסד תורת חסידות חב"ד.

ההבדל ביניהם הוא, כפתגמו של כ"ק מורי וחמי אדמו"ר²³, שהבעל-שם-טוב הראה כיצד צריך לעבוד את הקדוש-ברוך-הוא, שזהו כענין הכללי של „תבוא“, ואילו אדמו"ר הזקן הראה כיצד אפשר לעבוד את הקדוש-ברוך-הוא. כלומר, כיצד לבצע זאת בפועל, בפרטיות, בדומה ל„וירשתה וישבת בה“, כפי שיוסבר להלן בסעיף י'.

(21) ראה לקו"ש שם ע' 161. וע"ש, שפע"ז מתורצת התמי' גדולה: הבאת בכורים ענינה הודי' לה, שאינו כפוי טובה" (פרש"י פרשתנו כו, ג) – וא"כ צ"ל מחוייב בזה תיכף כשמקבל הטובה, יתחייב היחיד בכורים להודות לה' כו' תיכף כשמקבל חלק בארץ ויש לו פירות?

(22) ראה ג"כ לקו"ש שם ע' 164-166. וראה בארוכה שיחה שלאח"כ ס"ב ואילך.

(23) „התמים“ חוברת ב' ע' נח [עו, ב]. סה"מ תש"ח ע' 292.

ד. החסידות – כהנה לביאת המשיח

הדבר יובן על-ידי הדברים הידועים²⁴, שגילוייה של תורת החסידות מהווה הכנה לביאת המשיח, כפי שידועה²⁵ תשובת המשיח לבעל-שם-טוב, ש"אתי מר" – "לכשיפוצו מעינותיך חוצה". מוסבר בספרי קבלה²⁶ שעד לביאת המשיח כל ה"גילויים" בעולם הם גילויים של "חיצוניות עתיק" בלבד, והמשיח יביא לגילוי "פנימיות עתיק".

וכיון שבהכנה צריך להיות משהו "מעין" הענין שאליו היא מהווה הכנה, הרי יש לומר²⁴, שהחסידות מביאה ל"פנימיות" בעבודת האדם בתורה ומצוות, ולפיכך היא מביאה לגילוי "פנימיות"²⁷ האלקות – "פנימיות עתיק"²⁸.

ה. ההבדל בין פעולה ב"פנימיות" לבין פעולה ב"חיצוניות"

ההבדל בין "פנימיות" לבין "חיצוניות" אצל אדם הוא בפשטות, ש"פנימיות" היא כפי שהאדם כלפי עצמו, ו"חיצוניות" היא כפי שהוא כלפי חוץ, כלפי "זולת".

ההבדל שבהשפעתם על עבודת האדם הוא?

כאשר אדם מבצע פעולה רק בחיצוניות – אין הוא שקוע בכל "עצמותו" ו"פנימיותו" בפעולה, אלא רק בחיצוניותו, ואף זאת רק

ב"דרגה" שיש לה קשר לענין שמחוצה לה, ולכן הוא ופעולתו נשארים שני דברים נפרדים.

אך כאשר אדם מבצע פעולה בפנימיותו, הרי הוא שקוע בתוכה, וכיון שמצד פנימיותו אין שום פינה שהיא מחוצה לו, הרי יוצא, שבעשותו דבר בפנימיות הרי כל-כולו מתאחד עם הדבר, והם כמציאות אחת²⁹.

ו. חידושה של החסידות – התאחדות היהודי עם תורה ומצוות

וזהו חידושה של גילוי החסידות:

החסידות (ופנימיות התורה בכלל, הנקראת³⁰ "נשמתא דאורייתא"), מגלה את נקודת החיות^{30*} של היהודי בכל עניני תורה ומצוות. תכונתה של "חיות" היא: התאחדות³¹ עם הדבר שאותו היא מחיה (בגוף חי אין יותר איברים מאשר בגוף מת) – חיות בפועל איננה מציאות נפרדת מן הדבר החי³², אלא היא נשמתו. כל חלקיק בגוף הוא חלקיק חי.

הסיבה לכך היא, שה"חיות" היא נשמתו ופנימיותו של האדם, ולכן בכל מקום שאליו חודרת ה"חיות" הרי היא מקיפה אותו וחודרת לכולו.

וזהו חידושה של החסידות בענין תורה ומצוות: לימוד התורה וקיום המצוות יכולים

29) להעיר מספר השיחות ה"ש" (ע' 52): כלל ידוע או כל עצמי פנימי כו'.

30) זח"ג קנב, א.

30*) ראה קונטרס הנ"ל ס"ו ואילך. וראה ג"כ סה"מ תש"ח שם ס"ע 295 ואילך.

31) כידוע (ד"ה כי עמך ה"ש" פ"ב. ובכ"מ) שנפש גוף בערכם ול"ז הם מהות ומציאות. וראה ג"כ ד"ה יחינו תש"א פ"ב. ועוד.

32) כידוע (המשך תערי"ב ח"א פרי"ו. ועוד) דזה שהגוף חי הוא לא מה שנמצא בו דבר חיוני כ"א שהוא עצמו חי. וראה ד"ה יחינו שם: דההרגש כמו הרגש זולתו בענין החיים וזהו הוראה על החולי כו'.

להתבצע באופן שהיהודי והתורה-ומצוותיה הם דברים נפרדים. אפילו בשעת לימוד התורה, שבאמצעותו, כמוסבר בתניא³³, נעשה "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו וכו' להיות לאחדים..." עם הקדוש-ברוך-הוא, הרי זה רק לגבי כוח השכל שלו.

ואילו החסידות דורשת ומורה את הדרך כיצד כל אחד יכול לגלות את "פנימיותו" ו"חיותו" – ואז נעשים היהודי והתורה-המצוות לדבר אחד³⁴.

ז. ההסבר לכך שהחסידות היא הכנה לגילוי "פנימיות עתיק"

זהו ההסבר (בדרך האפשר) לכך שהחסידות היא הכנה לביאת המשיח, לגילוי "פנימיות עתיק":

כל דרגות ההשתלשלות, עד ל"חיצוניות עתיק" מאפשרות מציאות שהיא "מחוץ" לעצמיות הקדוש-ברוך-הוא, כביכול. לפיכך, אפילו כשהן מתגלות בעולם, הרי אין הן שוללות לחלוטין את מציאותו.

אך "פנימיות עתיק" היא עצמיות האלקות, שמצידה אין כלל מקום לשום דבר ש"מחוצה" לה. לכן, כאשר מתגלה פנימיות עתיק בעולמות, הרי אז נעשה העולם למציאות אחת עם האלקות, כביכול – "אין עוד מלבדו"³⁵.

ח. החסידות הכללית וחסידות חב"ד, בדומה לחיות הכללית והחיות הפרטית

בחיות האדם המתפשטת בגוף, יש שתי דרגות³⁶:

33) פ"ה.

34) להעיר גם מלקו"ת בהר"מ, ב"ד.

35) ואתחנן ד, לה.

36) ראה בארוכה ד"ה אשרינו ה"ש" ספ"א ואילך.

המשך ר"ה תש"ח ספ"ב ואילך. ובכ"מ.

א) החיות הכללית, המחיה את כל הגוף, ועם כל איבריו, באופן שווה. בחיות זו אין שוני בין איבר אחד למשנהו.

ב) החיות³⁷ הפרטית, המתאמת לכל איבר לפי תכונותיו. (מצד חיות זו מכונה³⁸ העקב שברגל, "מלאך המוות" שבאדם. כיון ששם אין ניכרת החיות בגלוי).

ויש לומר שההבדל בין "חיות" החסידות שנתגלתה על-ידי הבעל-שם-טוב, לבין ה"חיות" שנתגלתה על-ידי אדמו"ר הזקן דומה להבדל שבין שתי דרגות החיות הנ"ל³⁹:

הבעל-שם-טוב גילה חיות כללית בתורה ומצוות, שהתבטאה, בכלליות, בענין האמונה, ולמרות שהאמונה חודרת לכל מוחות הנפש ומשפיעה אליהם באופן של חיות, החודרת לחלוטין, כנאמר⁴⁰, וצדיק באמונתו יחיה", בכל זאת אין חיות האמונה מחיה כל איבר בהתאם לענינו הפרטי אלא מצד הענין הכללי שבו, הקשור לאמונה של הנשמה,

בדומה לחיות הכללית החודרת לכל האיברים ומאחדת בם, אך איננה קשורה לענין הפרטי של כל איבר, אלא לנקודה הכללית של כולם, שהם חלק מן הגוף⁴¹.

אך אדמו"ר הזקן הביא לחיות בכל כח מכוונות הנשמה, ובכל עבודה בתורה ומצווה, לפי תוכנו הפרטי של כח זה, בדומה לחיות הפרטית המתאמת לכל איבר לפי ענינו הפרטי. לכן קשורה עבודתו בחב"ד, כי השכל

37) כי נוסף על זה שבכל אבר יש כח פרטי השורה בו, יש ג"כ חיות פרטי המיוחד לאבר ההוא (ראה המשך תרס"ז ע' רעו. סה"מ תש"ג ע' 14. ועוד).

38) אדר"ג ספ"א. ועיי"ג כ נזיר נא, א ובתוס' ופי' הרא"ש שם.

39) להעיר ג"כ ממשנת [לקו"ש] [המתורגם] ח"ב ע' 164 ואילך) בבאור ב' הלשונות שבאגה"ק דכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע בנוגע לייש כסלו – "אור חיות נפשנו ניתן לנו".

40) חבוקק ב, ד. וראה מכות בסופה. תניא פל"ג.

41) ראה ס' הערכים-חב"ד ע' אברים ס"א, וש"נ.